

TOP5 – 2021. aasta viis kõige üllatavamad uuringutulemust

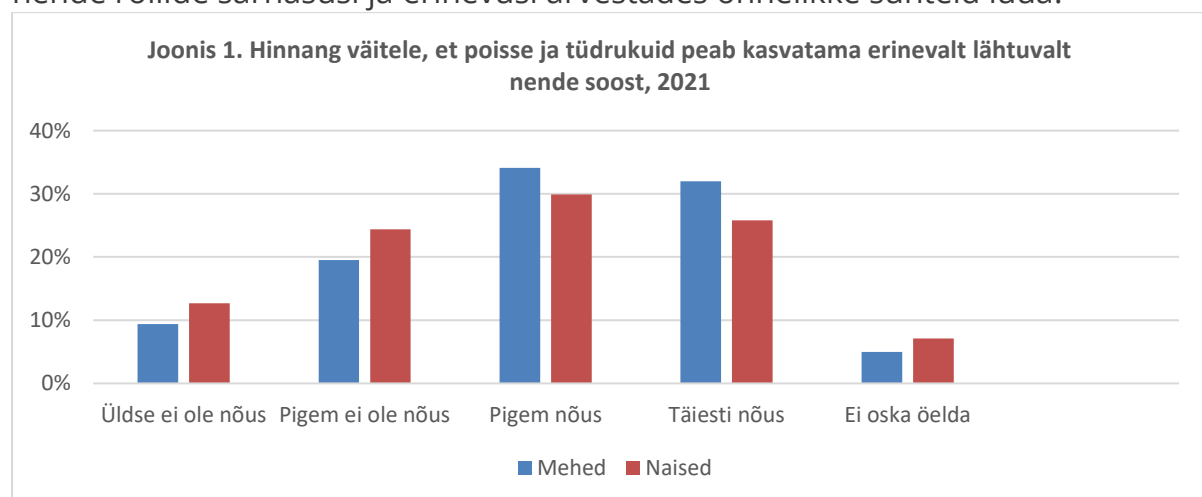
Pere Sihtkapital SA pressiteade
31. detsember 2021

Pere Sihtkapitali eestvedamisel alustas tänavu rahvastikubaromeetri arvamusuuringute sari, mille raames viidi läbi kolm esinduslikku küsitlust. Valmis analüüs uussisserännanute profiilist ja ülevaade piirkondliku rahvastikuarengu erinevustest.

Arvamusuuringutes küsitleti kokku 5000 inimest. Teemad ulatusid paarisuhtest ja pereideaalidest töö- ja pereelu ühitamise ning ühiskonna probleemideni. Saadud info põhjal koostasime kõige üllatavamate uuringutulemuste edetabeli, mille siinkohal avastamiseks ära toome.

5. koht – soopõhine või sooneutraalne kasvatus?

Ligi 30% meestest ja üle 35% naistest olid arvamusel, et poisse ja tüdrukuid (pigem) ei peaks nende soost lähtuvalt erinevalt kasvatama. Tulemus näitab, et täielikult sooeristusest lähenemisele pole piisavalt tuge, mida tuleks üldhariduse õppekavade ja aineprogrammide koostamisel arvestada. Võib oletada, et vastuste jaotuse taga peitub tunnetus, et hästi toimiva pereelu eelduseks on nii naiste (tüdrukute) kui meeste (poiste) oskus oma rollidega peres hästi toime tulla ja nende rollide sarnasusi ja erinevusi arvestades õnnelikke suhteid luua.

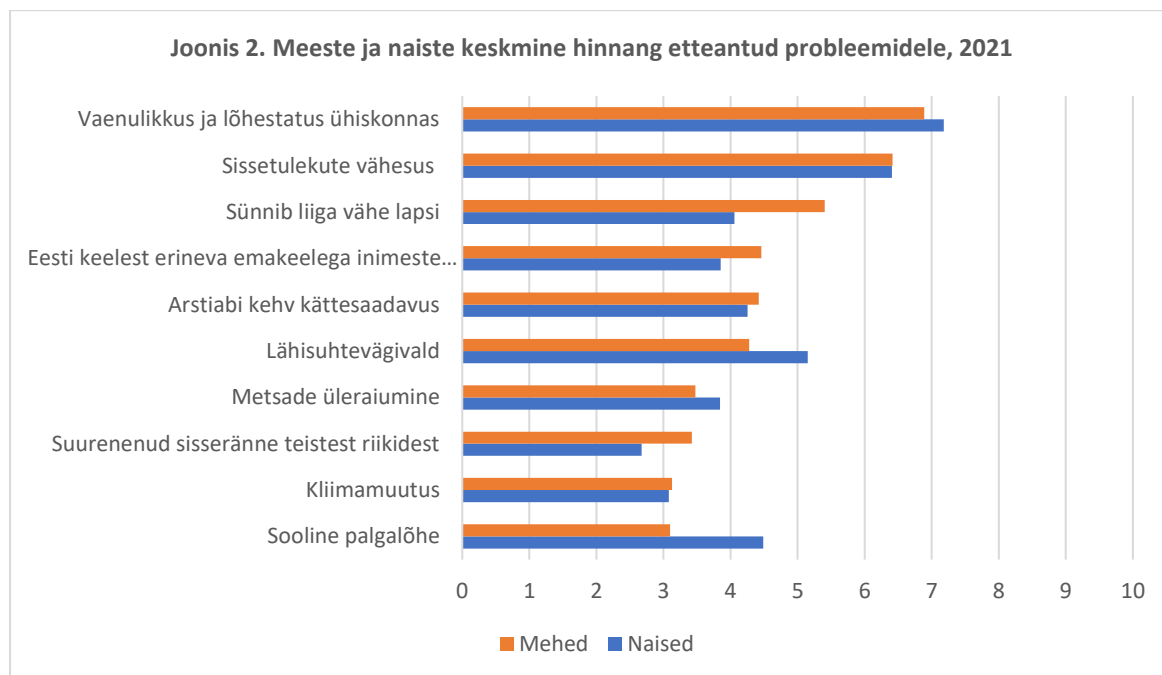

4. koht – vaenulikkus ja lõhestatus on olulisem probleem kui väiksed sissetulekud

Nii mehed kui naised leidsid, et tänase Eesti suurim probleem on vaenulikkus ja lõhestatus ühiskonnas. Mitte sissetulekute vähesus! Täpsustuseks olgu öeldud, et

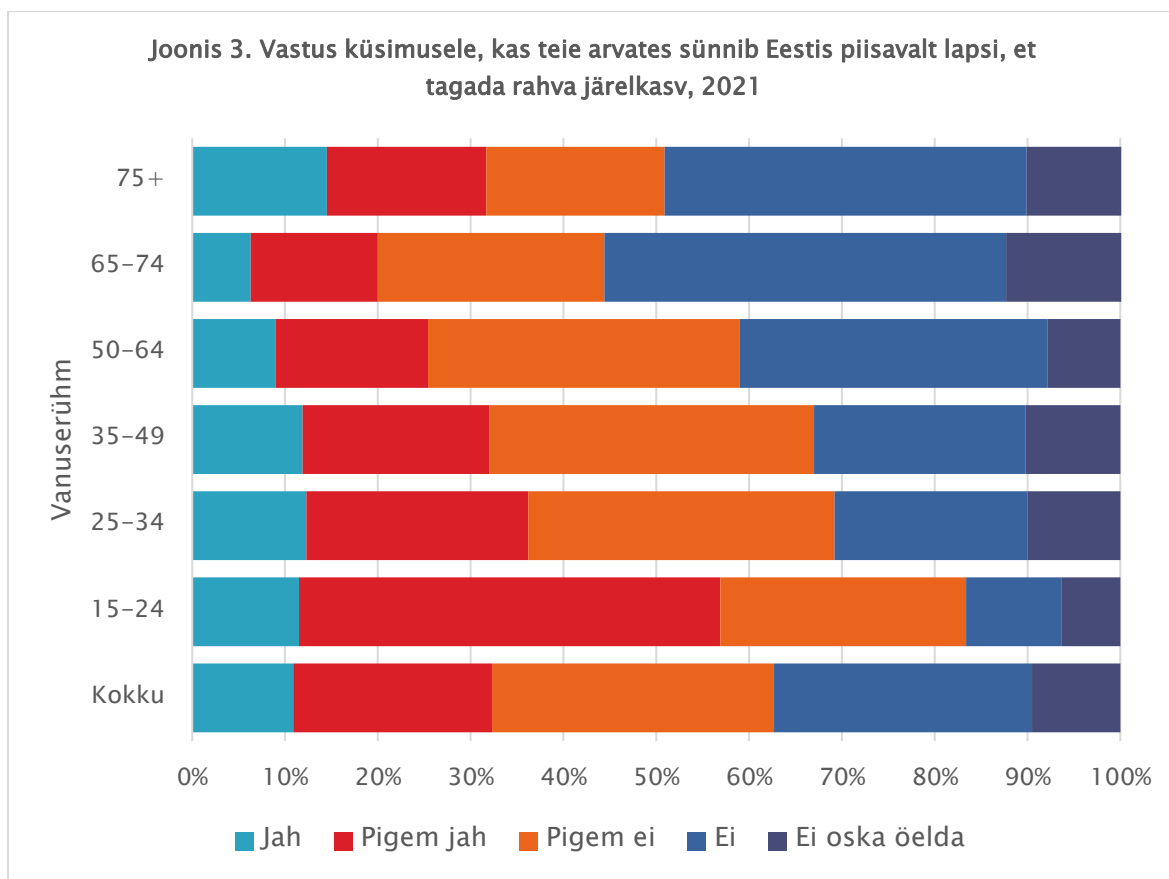

COVID-19 pandeemiat ei olnud küsimuses etteantud probleemide loetelus (teadlikult) mainitud. Tuleks arvestada, et naiste küsitlus toimus aprillis (meeste oma oktoobris), mil arutelud vaksineerimise ümber polnud veel teemana nii teravalt esil. Pandeemiaga seonduv on iseenesest üks vastandumiste allikaid, mida ka heal meelel oma huvide ja sõnumite vankri ette rakendatakse, nii et eks on koroonal probleemide järjestuseski oma osa.

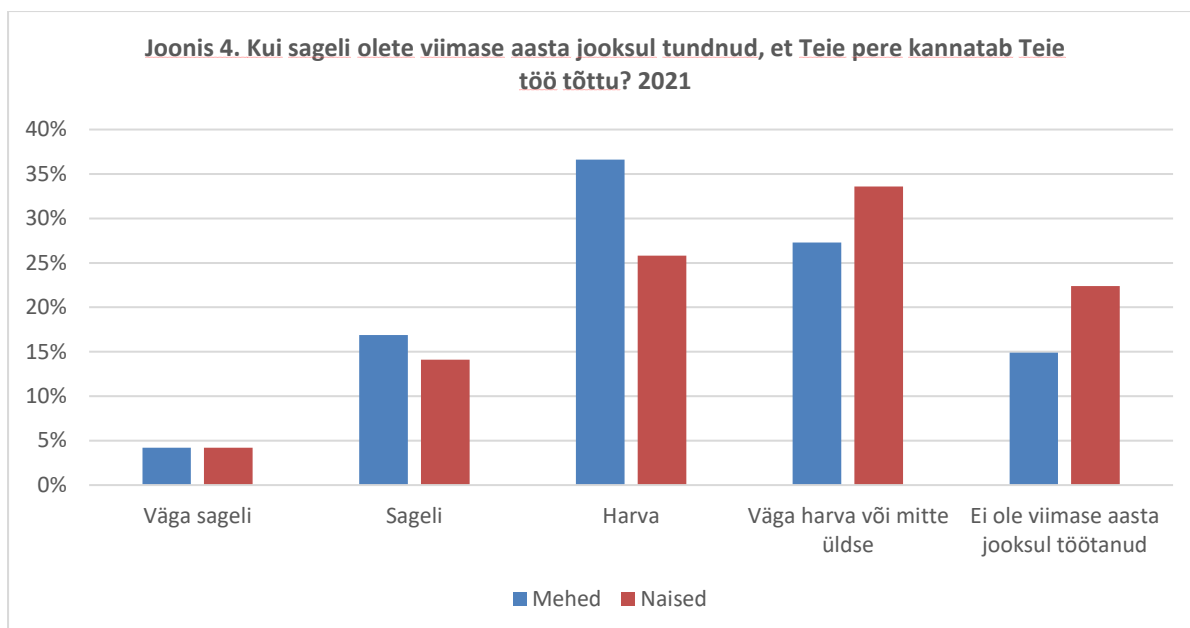
3. koht – paljude noorte arvates on Eestis piisavalt järelkasvu

Üle poole 15-24-aastastest leidis, et Eestis sünnib rahva järelkasvu tagamiseks piisavalt lapsi. Arusaam või teadmised järelkasvu osas sõltusid suurel määral vastaja vanusest. Noorte antud hinnang olukorrale on kooskõlas ka 2020. aasta noorte pereuuringust saadud tulemusega, mille kohaselt 16-19-aastaste endale soovitud laste arvu keskmine jäi alla jätkusuutliku taseme, olles 1,97 last (võrdluseks, vanematel vanuserühmadel on endale soovitud laste arv olnud erinevates uuringutes 2,3-2,5). Kui siia lisada teadmine, et vähemalt viiendikul inimestest oma pereideaalide realiseerimine ei õnnestu, on tegemist ohukohaga. Kui noorte poolt endale soovitud laste arv peegeldab uue põlvkonna väiksemaks muutunud pereideaali, ootab Eestit ees prognoositust suurem sündimuse vähenemine. Küll aga on teadlikkust tegelikkusest võimalik tõsta näiteks ühiskonnaõpetuse (perekonnaõpetuse) õppeaine sisu arendamise abil ja ka avaliku sektori poolt avaldatavas rahvastikualases infos ühtse ning selge joone hoidmise kaudu.

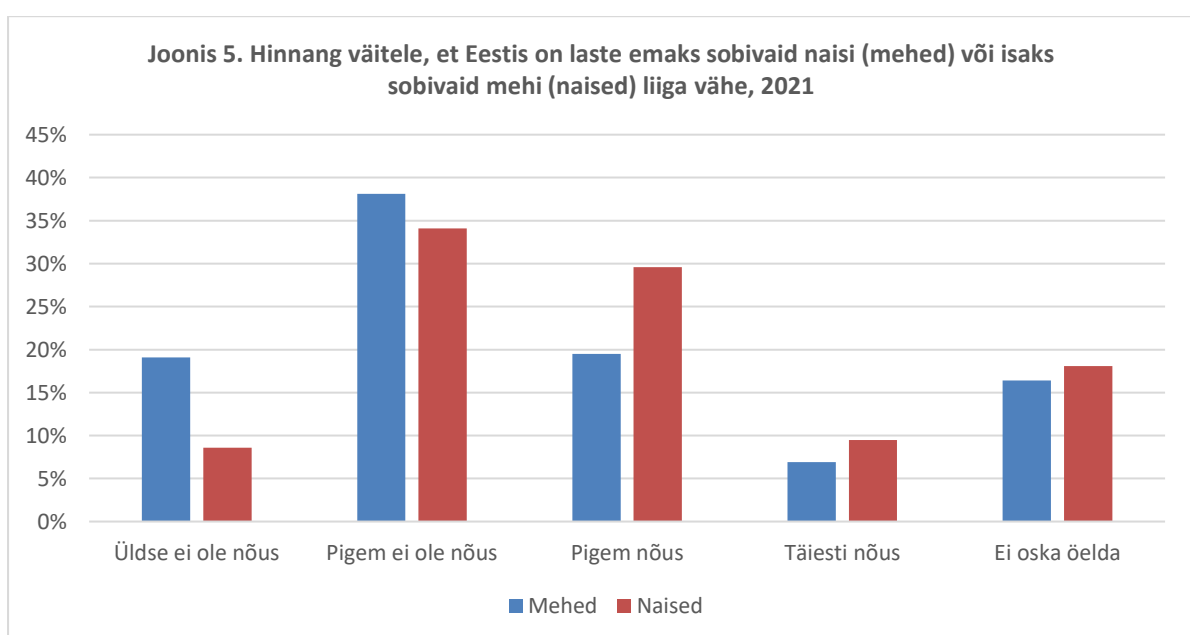
2. koht - töö- ja pereelu ühitamine on meeste jaoks vähemalt sama oluline teema kui naiste jaoks

Viimase aasta jooksul töötanud alla 18-aastaste laste isadest 25% oli sageli või väga sageli tundnud, et pere kannatab nende töö tõttu, emadest aga 23%. Tööandjate toetav suhtumine lapsevanematesse – ka isadesse – on seetõttu võtmeküsimus. Tööandjate üha suurenevat peresõbralikkust võiks soodustada asjaolu, et tänavuste küsitluste põhjal peetakse just ettevõtjate ja juhtide seas rahva järelkasvu keskmisest olulisemaks ning pereväärtusedki on neil keskmisest rohkem au sees. Nüüdseks on sotsiaalministeeriumi eestvedamisel toimuva programmi kaudu jõudnud peresõbraliku tööandja märgiseni 90 ettevõtet ja on teisiigi algatusi, mis keskkonda ja mõtteviisi kujundada aitavad.

1. koht – Eestis on laste isaks sobivaid mehi liiga vähe

Neljandik meestest leidis, et Eestis on emaks sobivaid naisi liiga vähe. Tervelt kaks viiendikku naisi leidis, et Eestis on isaks sobivaid mehi liiga vähe. See tulemus näitab, et ootused vastassugupoolele on kõrgemad, kui võime neile ootustele vastata. Eriti suur on vahe ootuste ja tegelikkuse vahel isadeks sobivate meeste osas. Tulemus tekitab terve hulga küsimusi edasimõtlemiseks. Millised on ootused ja milline on tegelikkus? Kas tegelikult ongi vaja palju sobivaid vastassoo esindajaid või piisab ühest õigest – eeldusel, et ta üles leitakse? Kas inimesed, eriti mehed, peaksid vastassugupoole suhtes rohkem pingutama või on hoopis ootused ebarealistlikud? Tuleme nende küsimuste juurde tagasi 2022. aastal. Seniks jääme üllatunuks, küsivaks ja kohati murelikuks.

Kes meie uusimmigrandid õigupoolest on ja millega nad tegelevad?

Kuigi TOP5 on koostatud arvamusuuringute põhjal, ei maksa arvata, nagu ei pakuks uussisserännanute analüüsist ja piirkondliku rahvastikuarengute erinevuste analüüsist saadud tulemused uut teavet. Vastupidi! **Kadi Kalm** ja **Tiit Tammaru** Tartu Ülikoolist selgitasid statistikaameti rahvastiku statistilise registri, rahvastikuregistri ja EUROMODi andmestike põhjal rändeandmeid analüüsides muuhulgas välja, et aastatel 2015–2019 on oluliselt kasvanud kolmandatest riikidest, näiteks Indiast, Nigeeriast ja Türgist sisserännanute arv. Enim on neil aastatel uussisserändajaid tulnud meile Ukrainast, kellest märkimisväärne osa on kõrgharidusega, kuid neist vaid vähesed teevad tegelikult erialast tööd – enamik on n-ö lihtsamate või madalamate ametite peal. Kolm viiendikku uussisserändajatest, sh ligikaudu 90% tööandajatest on mehed, kes on ülekaalus eelkõige kolmandatest riikidest saabunute hulgas. Samas Venemaa kodanikest uussisserändajatest moodustasid aastatel 2015–2019 57% naised. Üks uuringu olulistest järeldustest on seegi, et tehtud analüüs (ega selle alusandmed) pole täiuslik – nt andmed sisserändajate Eestis viibimise kestuse ja sisserände ajutise või alalise iseloomu kohta pole täpsed ning kolmandiku uussisserännanute kohta puudub teave nende siinse tegevuse (sotsiaalmajandusliku staatuse) kohta.

Tulevik on veelgi huvitavam

Regionaalse rahvastikuarengu analüüs (autor **Rivo Noorkõiv**) toob välja, et riiklikud ja kohalike omavalitsuste arengukavad rahvastikuga seotud eesmärkide osas omavahel eriti hästi ei haaku. **Mihkel Servinski** on hiljuti [andnud nõu](#), millele kohalike arengukavade koostamisel tasuks tähelepanu pöörata. Aga mis kutsuks rahvast, sh noori ja tegusaid inimesi piirkondadesse, kus on tervislik elukeskkond ja ruumi peaks kõigile lähedalt jaguma? Kes suudavad sellele küsimusele praktilisi vastuseid leida, saavad seada kahtluse alla väited – või tõdemused – nagu jääks ääremaade osaks pakkuda soodsaid asupaiku hooldekodudele, metsaraietele ja ehk mõningatele turistidele.

Rahvastikuga seotud teemadel põhjapanevate järelduste tegemiseks on nii infot kui andmeid jätkuvalt liiga vähe. 2022. aastal on valmimas uuringud lastetuse, lasterikaste perede ja sündimust mõjutavate tegurite kohta. Jätub rahvastikubaromeeter, mille raames on kavas asuda Eesti inimeste pereplaanide jälgimise hoopis uues võtmes. Ootamist väärt on rahvaloenduse ning Eesti Pere- ja Sündimusuuringu tulemused.

Tulgu uus aasta eestimaalastele – ja eestlastele väljaspool Eestit - õnnelikum, ühtsem ja tervem!

Uuringutulemustega saab lähemalt tutvuda [siin](#).

--

Pere Sihtkapital on 2019. aastast tegutsev rahvastikupoliitika valdkonna mõttekoda Eestis, olles partneriks valitsusele, avalikule ja erasektorile ning laiemale üldsusele. Pere Sihtkapitali eesmärk on aidata kindlustada Eesti rahvastiku ja rahvusriigi kestlikkus. Eesmärk tugineb põhiseadusele, mille kohaselt peab riik tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade. Pere Sihtkapital SA asutajateks on Eesti Lasterikaste Perede Liit, Eesti Naisliit ja Lasterikkad Isad MTÜ. Sihtasutuse tegevust suunab kuueliikmeline nõukogu koosseisus Katrin Kiisk, Allan Puur, Raul Eamets, Tarmo Soomere, Parvel Pruunsild ja Siiri Oviir.

Lisainfo:

Hillar Petersen
Pere Sihtkapital SA projektijuht
+372 5562 6898
hillar.petersen@peresihtkapital.ee
www.peresihtkapital.ee